

Grimstad
kommune

SAKSFREMSTILLING

Utvalg:	Møtedato:	Utvalgssak:
Formannskapet	01.10.2013	53/13

Avgjøres av:	Sektor: Rådmann	Arkivsaknr.:	Arkivkode:
	Saksbeh.: Per Kristian Vareide	2010/677 - 25	X31

HØRINGSUTTALELSE NOU 2013/9: "Ett politi - rustet til å møte fremtidens utfordringer"

Saksprotokoll i Formannskapet - 01.10.2013

Behandling:

VOTERING:

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Formannskapet slutter seg til Rådmannens forslag til høringsuttalelse vedrørende NOU 2013/9: "Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer"

FORSLAG TIL VEDTAK:

Formannskapet slutter seg til Rådmannens forslag til høringsuttalelse vedrørende NOU 2013/9: "Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer"

Dokumentliste:

Høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet vedrørende NOU 2013/9 "Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer"

Sammendrag:

Grimstad kommune mener analysen og kunnskapsgrunnlaget som er presentert i NOU 2013/9 "Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer" er mangelfull. Videre kan ikke Grimstad kommune se at en strukturreform som innebærer 6 politidistrikt for hele Norge vil medvirke til et politi som er rustet for fremtiden. Grimstad kommune vil anbefale at utredningen legges til

side i påvente av kommunereformen og at det videre arbeidet med overføring av oppgaver fra politiet til kommunene, eller andre forvaltningsenheter, må skje gjennom dialog og felles utredninger.

Fakta:

Regjeringen nedsatte 8. november 2012 et utvalg for å analysere utfordringene i norsk politi. Utredningen ble avgitt til Justis- og beredskapsdepartementet 19. juni 2013.

Strukturreformen har som formål å styrke politiets innsats mot kjerneoppgavene, bygge robuste politidistrikter og sikre et lokalt politi med gode forutsetninger for å drive effektiv forebygging, sikre lov og orden og tilby en god polititjeneste lokalt.

Kvalitetsreformen har som formål å utvikle et kunnskapsbasert og effektivt politi med evne til kontinuerlig forbedring og utvikling. Kvalitetsreformen omfatter forbedringer i styring og ledelsesprosesser samt forbedringer knyttet til kvalitet og prestasjoner.

Noen av de sentrale tiltak som foreslås er:

- Økt prioritet til politiets kjerneoppgaver
- En tydelig nasjonal ledelse av politistyrkene
- Tydeligere skille mellom politisk styring og faglig utøvelse
- Færre politidistrikt for å gi større enheter og muliggjøre større grad av spesialisering
- Færre og større tjenesteenheter for å frigjøre ressurser til innsats og beredskap
- Sentral styring av teknologiporteføljen, både når det gjelder utvikling og drift
- Sentralisering av fellesfunksjoner. Utvalget har vurdert ulike distriktsmodeller. Utvalget har utarbeidet tre alternative modeller med henholdsvis 6 (regionsmodell), 10 (mellommodell) og 18 (fylkesmodell) politidistrikt, som alternativ til dagens 27 politidistrikt. Utvalget anbefaler 6 politidistrikt (regionsmodellen).

Vurdering:

Grimstad kommune opplever i dag et godt samarbeid med politiet, både lokalt knyttet til politikontoret i Grimstad, og med politidistriktsledelsen.

Grimstad kommune ser behovet for en gjennomgang av politiets oppgaver og struktur, og deler i stor grad de mål som Justis- og beredskapsdepartementet har satt for arbeidet som har ledet fram til NOU 2013:9 ”Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer”.

Nærmere om analysen og kunnskapsgrunnlaget:

Grimstad kommune mener utredningen bærer preg av å være ubalansert og savner et bredere kunnskapsgrunnlag for de konklusjoner og analyser som utvalget presenterer.

Analysene bærer preg av en ensidig argumentasjon for det som er utvalgets hovedkonklusjon – at dagens 27 politidistrikter bør reduseres til 6 politidistrikter. Det synes for utvalget å være et ubestridt faktum at sentralisering av tjenester og oppgaver gir større effektivitet og bedre kvalitet. Dette er nok langt mer sammensatt og komplekst enn det utvalget synes å mene.

Grimstad kommune savner kunnskapsinnhenting og referanser til andre store reformer der nasjonale oppgaver er blitt sentraliserte, slik som sykehusreformen i Norge, NAV-reformen, og ikke minst politireformen i Danmark (der antall politikretser ble redusert fra 54 til 12). Den danske forskningsrapporten «verdens beste politi – Politireformen i Danmark 2007 – 2011», pekte på en rekke uheldige konsekvenser av denne reformen, og dokumenterte at forbedringen

ikke ble som forventet. Blant annet ble det pekt på haltende forebygging, mindre politi i gatene, og redusert lokalkunnskap i politiet.

Generelt sett mangler utredningen referanser til erfaring med sentralisering og drøfting av åpenbare risiko knyttet til sterk sentralisering. Spesielt er det en mangel at risikoen for *økt byråkratisering* og mindre ressurser til å løse kjerneoppgaver, *som konsekvens* av sentralisering, ikke å finne i utvalgets analyser. Videre er åpenbare negative konsekvenser som fare for kompetansetap og sviktende lokalkunnskap i ledelsen av politidistriktene mangelfullt analysert.

Nærmere om utvalgets forlag til ny struktur:

Utvalget presenterer tre ulike alternativer til dagens organisering i 27 politidistrikt:

1. Fylkesmodell med 18 politidistrikt. Denne tilsvarer dagens fylkeskommuner, med unntak av Agder politidistrikt dekker Aust-Agder og Vest-Agder.
2. Mellommodellen med 10 politidistrikt. Nord, Nordland, Midt, Vest, Rogaland, Sør (Agderfylkene), Sør-Øst, Innland, Østland og Stor-Oslo.
3. Regionmodellen med 6 politidistrikt. Nord, Midt, Vest, Øst, Sør (Agderfylkene, Telemark, Vestfold og Buskerud), Stor-Oslo.

Utvalget anbefaler Regionmodellen. Dette innebærer at Grimstad kommune må forholde seg til et politidistrikt som omfatter fem fylker og 83 kommuner slik det er i dag. Grimstad kommune mener en slik organisering vil svekke lokalkunnskapen hos operasjonssentralen, og klart svekke samarbeidet mellom forvaltningsnivå. Den foreslåtte regionmodellen er heller ikke avstemt med andre statlige regioninndelinger, ei heller politiets øvrige regioninndeling. Utfordringene knyttet til kriminalitetsbekjempelse generelt og kriminalitetsforebygging spesielt, kan vanskelig løses av politiet alene. En sterk sentraliserende organisering av politiet vil redusere mulighetene for et nødvendig samarbeidet på tvers av ulike statlige etater og kommunene.

Selv om utvalget peker på at den videre organisering innad i det enkelte politidistrikt må gjøres etter av selve modellen for politidistriktene er lagt, ligger det i kortene at sentraliseringen skal fortsette. Det kan være at dagens organisering av lensmannskontorer og politistasjoner er for spredt, og at kontinuitet og kompetansen blir sårbar. Men Grimstad kommune vil sterkt advare mot å tenke seg et sterkt voksende lokalsamfunn som Grimstad, som i dag teller over 20.000 innbyggere, uten en egen lokal politistasjon.

Grimstad kommune mener mellommodellen er en langt mer interessant modell som kanskje kan balansere behovet for større distrikter med mer enhetlig organisering, og nødvendig nærhet og lokalkunnskap.

Nærmere om forebygging:

Forebygging av kriminalitet må være en høyt prioritert oppgave for politiet. Det forebyggende arbeidet krever også et tett og godt samarbeid med kommuner, skoler og barnevern, for å nevne de viktigste grensesnittene. I utredningen er det sagt at minimumsbemanningen for forebygging i regionmodellen skal være 7 årsverk. Dagens politidistrikt har avsatt 15 årsverk for Agder til forebygging. Grimstad kommune stiller seg undrende til utvalgets vurdering av at 7 årsverk til et geografisk område fra Buskerud til Vest-Agder med i alt 83 kommuner skal bidra til å bedre ivareta politiets kjerneoppgaver. Grimstad kommune er klar over at tallet på årsverk er en minimumsvurdering, men ser samtidig risikoen av at et slikt antall kan bli styrende for ressurstildelingen i framtiden. Grimstad kommune vil peke på at erfaringen fra reformen i Danmark nettopp var at forebyggingen "haltet".

Nærmere om overføring av oppgaver som ikke er kjerneoppgaver:

Politiets kjerneoppgaver er:

- opprettholde alminnelig orden
- forebygge og forhindre straffbare handlinger
- beskytte borgerne og deres lovlydige virksomhet
- etterforske og straffeforfølge lovbrudd

Utvalget anbefaler at politiets oppgaver blir mer spisset inn mot kjerneoppgavene, og at nødvendig utredningsarbeid starter for å overføre oppgaver til andre etater og virksomheter.

Noen av oppgavene som utvalget foreslår utredet og overført til kommune er:

- Statens barnehus er et tilbud til barn og unge som har vært utsatt for, eller har vært vitne til, seksuelle overgrep eller vold. Dette foreslås overført til kommune eller barnevernet.
- Ivareta personer som er overstadig beruset. I den grad den rusede personen utgjør en ordensforstyrrelse, er det politiets oppgave å ta hånd om personen på stedet. Men oppbevaring av og tilsyn med rusede personer er utenfor politiets kompetanseområde. Det foreslås at helsevesenet bør overta primæransvaret for tilsyn med rusede personer, uten at utvalget definerer hvorvidt dette er kommunalt eller statlig.
- Håndtere hittegoods. Det foreslås at kommuner eller private selskaper overtar ansvaret for hittegoods.
- Godkjenne brukthandler. Det foreslås at kommunene skal overta ansvaret for å godkjenne og stenge brukthandler.
- Håndtere løshunder og forbud mot farlige hunder. Mattilsynet eller kommunen kan ivareta et helhetlig ansvar for hundehold og overta politiets oppgaver innen dette. Politiet kan bistå dersom det er nødvendig for å opprettholde ro og orden.
- Sekretariatsfunksjonen i forliksrådet. Sekretariatsfunksjonen kan tilbakeføres til kommunen.
- Gjeldsordning. Gjeldsordningsaker kan overføres til NAV eller SI (Statens innkrevingsentral)

Det kan være gode grunner til at noen av disse oppgavene kan overføres til kommunene.

Godkjenning av brukthandel og sekretariatsfunksjonen for forliksrådet er eksempler på slike oppgaver.

Grimstad kommune vil imidlertid påpeke at en utredning av hvilke oppgaver som skal overføres til kommunen må ses i forbindelse med framtidig kommunestruktur. Videre mener Grimstad kommune at det generelt må være slik at kommunesektoren må være med på utredninger og analyser av konsekvenser for nye oppgaver som skal legges til kommunene. Ikke minst er dette nødvendig for å sikre at nye oppgaver bli fullfinansierte.

Nærmere om strukturendringer og kommunestruktur:

Grimstad kommune vil peke på at det med stor sannsynlighet vil bli gjennomført en større kommunereform i løpet av de nærmeste årene. Det vil være svært uheldig om det gjøres større ensidige reformer av statlige tjenester som krever nært samarbeid med kommunene, uten at dette ses i sammenheng med en framtidig kommunestruktur.

Nærmere om kvalitetsreformen:

Grimstad kommune er positive til hovedtrekkene i kvalitetsreformen. Klar rollefordeling og god rolleforståelse mellom det politiske lederskapet og det faglige lederskapet er viktig for god og effektiv offentlig forvaltning. God ledelse vil være en viktig premisse for å lykkes i å møte fremtidens utfordringer. Disse vil i økende grad være preget av komplekse problemer som krevet samarbeid på tvers av forvaltningsnivå og tverrfaglighet. Grimstad kommune er enige i at strukturen og kvalitetsreformen vil henge nøye sammen. Grimstad kommune vil peke på at vesentlige gevinster i kvalitetsreformen vil kunne gå tapt om strukturen blir for

sentraliserende. Man kan ikke organisere seg bort fra behovet for å samarbeide, men man kan organisere seg bort fra mulighetene for godt og nært samarbeid.